

technical, architectural project, even the excellent one. At the same time, the emphasis is on cultural orientation, where the role of the teacher as a subject of the pedagogical process is aimed to improve artistic education and the national values at the level of the European and the world standards.

The conversation is about sculpture, how to teach it, how to professionally model at the lessons of graphic art, not letting classes to «leaving things to luck». This is especially true in the study of artistic disciplines, in particular, sculpture where it is slowly studied and not at the appropriate professional level, or sometimes these disciplines are absent – it's our pain, there are few educational disciplines for it.

The sculpture satisfies spiritual, artistic-aesthetic needs for the cultural and creative development of a pupil at a secondary school or a lyceum, as a fully developed, harmoniously holistic artistic organism. In the pedagogical activity, the teacher implements state policy to create the intellectual, spiritual, creative potential of the nation, the development of domestic artistic culture, formation of a pupil's creative personality.

At the same time by introducing creative searches, experiments, as well as professionalism of teaching, artistic skills and creativity in the person of a teacher, one must take into account the specificity of the sculptural work, the patterns of constructing its expressive composition, find the original modeling styles and forms – reflecting the reality.

Mastering artistic disciplines: painting, graphics and sculpture, corresponds to the artistic and aesthetic education of pupils.

The teacher helps students to create their own creative skills for performing educational and creative tasks in accordance with the modeling techniques.

Method of modeling process: «from simple to complex»; «from general to partial» and «from partial to general, figurative».

We offer five stages of realistic modeling techniques:

The first stage is a compositional arrangement of generalized, stylized forms, brought to simple shapes (cube, cylinder, circle, etc.).

The second stage is the definition of the main, secondary, character of the forms of the objects of the image, analysis and synthesis of the whole and its constituent parts.

The third stage is a volumetric-constructive construction of forms, «knitting», proportions, profile lines, silhouette, composite center.

The fourth stage - the plastic modeling of the form, the processing of details, the similarity of nature, the transfer of psycho-emotional state.

The fifth stage - the transfer of materiality, the construction of a harmoniously-holistic artistic image - the formula of analytical art.

Key Words: sculpture, modeling, creativity, artistic education, eurointegration.

УДК378.016:[784:781.68]

Хуан Ге,

аспірант факультету мистецтв
(м.Київ)

Категорія «мобільність»: міждисциплінарний дискурс

В статті висвітлено та обґрунтовано різноаспектні бачення науковців категорії «мобільність». З'ясовано, що з філософської точки зору мобільність – це діяльність людини, спрямована на задоволення своїх зростаючих матеріальних та духовних потреб, що спричинила відторгнення від попередніх результатів своєї праці, і виражається у прагненні досягти гармонії з усім навколишнім світом та самим собою як частиною цього світу; за свідченням соціологів мобільність фахівців виражається в готовності до постійно мінливих соціально-економічних умов і в оперативному реагуванні на них, що є основою модернізації освіти; в психології «мобільність» розглядається як якість особистості, що притаманна деяким особистостям від народження, і, водночас, може бути сформована в процесі навчання та соціалізації.

У педагогічному аспекті мобільність розглядається як підготовка студентів до зміни професії або спеціальності в межах однієї професії в процесі майбутньої трудової діяльності. Визначено, що зміст поняття «мобільність» включає вибір професії, готовність майбутнього вчителя до зміни виконуваних професійних завдань, здатність швидко освоювати нові види роботи, успішно переключатися на іншу діяльність або змінювати види діяльності. Обґрунтовано функції мобільності, які можуть бути розподілені на особистісні, пізнавальні та професійно-організаційні. Виявлено внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на формування мобільності фахівців.

Ключові слова: діяльність, мобільність, рухливість, статус, фахівці, якість.

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах нестабільності і непередбачуваності сьогодення все гостріше постає проблема реформування всіх сфер життєдіяльності суспільства. За таких умов виникає нагальна потреба якісно нової підготовки педагогічних кадрів, здатних гнучко реагувати на нові соціально-економічні виклики. Суттєвим фактором, що зумовлює потребу вдосконалення фахової підготовки студентів з КНР, є євроінтеграційні процеси, що відбуваються у педагогічній освіті і науці цієї країни. У зв'язку з цим, питання формування виконавської мобільності студентів із КНР в процесі вокального навчання набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій... Сутність та змістові аспекти мобільності особистості досліджено в працях К. Абульханової-Славської, Т. Аракелової, Т. Артохової, Л. Горюнової, Є. Іванченко, Б. Ігошева, Ю. Калиновського, А. Маслоу, К. Роджерса та ін.. Педагогічний контекст категорії «мобільність» знайшов своє відображення у наукових працях І. Герасимової, Ю. Клименка, Г. Меденкової, Р. Пріми, Є. Рапацевич, Л. Сушенцевої та ін.. Незважаючи на вагомість досліджуваних питань проблема міждисциплінарного вивчення категорії «мобільність» залишається актуальною.

Формування цілей статті... Мета статті – висвітлити та обґрунтувати різноаспектні бачення науковцями категорії «мобільність».

Виклад основного матеріалу... Аналіз праць з даної проблематики показав, що поняття «мобільність» розглядається у науковій літературі досить широко. У цілому, термін «мобільність» походить від латинського слова «mobilis», що в перекладі означає рухливість, мінливість, здатність до швидкої дії та зміни станів, певна властивість особистості. У Великому тлумачному словнику мобільність визначається як рух [2, с.145]. Відповідно до філософських тлумачень, «мобільність» - це діяльність людини, спрямована на задоволення своїх зростаючих матеріальних та духовних потреб, що спричинила відторгнення від попередніх результатів своєї праці, і виражається у прагненні досягти гармонії з усім навколишнім світом та самим собою як частиною цього світу (І. Фролов); системно інтегративна характеристика, що детермінує загальний фаховий розвиток і становлення професійно успішної людини (К. Попер, І. Пригожин). У цілому вивчення категорії «мобільність» пов'язано з працями Е. Дюркгейма, М. Вебера, А. Шюца, М. Шелера, в яких її сутність розкривається через призму основних законів діалектики. Відповідно до закону розвитку, нагромадження кількісних змін і перехід суспільства до нового якісного стану здійснюється у формі стрибка, який передбачає розрив зі старим і адаптацією до нового. Важливу роль у розумінні сутності мобільності відіграє й діалектичний закон єдності й боротьби протилежностей, який пояснює джерело руху й розвитку об'єктів, процесів, явищ. На думку вчених, механізм реалізації мобільності в житті суспільства пояснюється дією саме цього закону, зокрема при розв'язанні суперечностей в освітньому процесі [10, с.21, 22, 342].

У переважній більшості, дослідники вважають мобільність якістю, необхідною для успішної діяльності особистості в сучасному суспільстві. Підвищення рівня мобільності людини сприяє задоволенню як її базових потреб (фізіологічних, комунікативних, захищеності від нестатків), так і більш високих потреб (саморозвитку, розвитку духовності, набуття високого соціального статусу). Відсутність або недостатня сформованість професійної мобільності (якостей) часто призводить до неможливості продовжити трудову діяльність і, як наслідок, до особистої трагедії. На рівні суспільства негативні наслідки проявляються у зниженні темпів економічного зростання та рівня добробуту громадян. Наявність у суспільстві значної кількості активних, професійно мобільних особистостей стає запорукою його розвитку. Отже, мобільність особистості можна вважати рушійною силою мобільності суспільства.

Соціологи (Р. Бендікс, С. Ліпсет, Д. Фезерман, Р. Хаузер) розглядають соціальну мобільність у контексті суспільних прошарків за рівнем прибутку, престижу і місцем в соціальній ієрархії, зосереджуючи основну увагу насамперед на переміщеннях індивідів, їх шансах на кар'єру, цілях і мотивах професійної мобільності та соціальної адаптації. Так, на думку О. Демент'євої та Н. Зверєвої, дослідження мобільності має бути зосереджене на аналізі умов, що впливають на професійні досягнення та успіх фахівців у межах даного суспільства. Вчені розрізняють мобільність структурну й обмінну (циркулюючу), які мотивуються принципово різними чинниками. Структурна мобільність обумовлена змінами в економічній і соціальній сфері суспільства, викликаними прогресуючим розвитком техніки і технологій. Обмінна ж мобільність детермінована виключно соціальними факторами: можливістю отримати освіту, підвищенням соціальних гарантій і пільг; зміною структури цінностей і мотивацій професійних досягнень [3, с.7]. У залежності від готовності особистості до змін, що відбуваються в суспільстві та професійній сфері, науковці розрізняють потенційну та реальну мобільність. Потенційна мобільність розглядається як бажання, прагнення людини змінити соціальний статус, соціальну позицію, а її ступінь виявлення різний у різних індивідів. Реальною визначають мобільність, яка передбачає зміну статусу людини, її перехід в іншу групу під дією об'єктивних і суб'єктивних факторів, умов, стимулів [3, 6, с. 5].

У межах соціологічної науки на початку ХХ століття виникає термін «професійна мобільність», який розуміється як інтегральна якість особистості, що забезпечує готовність особистості швидко

модифікувати свою діяльність при постійно мінливих умовах зовнішнього середовища, а також процес, спрямований на перетворення людиною самої себе і навколишнього професійного середовища [3, с. 238].

На переконання М. Дяченко і Л. Кандибович, під професійною мобільністю слід розуміти можливість і здатність успішно переключатись на іншу діяльність або змінювати види діяльності. Професійна мобільність, на їх думку, передбачає володіння системою узагальнених професійних прийомів і вміннями ефективно їх використовувати для виконання будь-яких завдань у суміжних галузях, порівняно легко переходити від однієї діяльності до іншої, а також високий рівень узагальнених професійних знань, готовність до оперативного відбору й реалізації оптимальних способів виконання різноманітних завдань у межах своєї професії [5]. На думку багатьох науковців (Б. Ігошев, В. Міщенко, С. Нужнова, С. Пальохіна, Н. Сургунд та ін.), мобільність фахівців, що виражається в готовності до постійно мінливих соціально-економічних умов і оперативному реагуванню на них, є однією з головних складових модернізації освіти. Саме тому інтерес до проблеми мобільності представників психолого-педагогічної науки в останні роки значно зростає.

У психології (Н. Сургунд, В. Терношільська, Н. Чижова та ін.) «мобільність» розглядається, переважно, як якість особистості, що притаманна деяким особистостям від народження і, водночас, може бути сформована в процесі навчання та соціалізації [6, с.78]. У психологічному словнику мобільність розглядається як «здатність і готовність особистості достатньо швидко й успішно набувати нових знань і вмінь, оволодівати новою технікою і технологією, що забезпечують ефективність нової професійної діяльності» [8, с.78].

Л. Меркулова підходить до розкриття психологічних основ мобільності з точки зору адаптивності, розуміючи адаптацію як сукупність реакцій, що покладаються в основу пристосування спеціаліста до незвичних умов та діяльності [7, с.77]. Л. Сушенцева вважає, що основою професійної мобільності особистості є динамізм її мотиваційних, інтелектуальних і вольових процесів, завдяки чому створюється індивідуальне поле готовності до професійної мобільності [10, с. 3-4].

К. Олійник визначає професійну мобільність як психологічну готовність фахівця до розв'язання широкого кола виробничих завдань, здатність оперативно, швидко перебудовуватись у залежності від ситуації, оскільки найбільш ефективною відповіддю людини на невизначеність та проблемність трудової ситуації є гнучкість поведінки, що проявляється в її здатності вчасно змінювати стратегію або засіб дій у відповідності з умовами праці, що змінюються [11, с.90]. При цьому показником гнучкості є швидкість зміни фахових стратегій у залежності від ситуації. На наш погляд, цілком переконливим є трактування Н. Звереві, яка вважає мобільність засобом фахової адаптації працівників, що підвищує їх конкурентоздатність в умовах нестабільності на ринку праці [6, с. 90]. Висока професійна конкурентоспроможність фахівців, на думку Л.Сушенцевої, проявляється в здатності самостійно знайти шляхи самореалізації, самовдосконалення, уникнути застрягання в періодах вікових і професійних криз, не піддатися маргіналізації свідомості. Саме такі особистості становитимуть основу соціального фундаменту демократичного суспільства й поповнять клас «професіоналів» [10, с. 3-4].

Науковці виділяють такі психологічні характеристики мобільності: психологічна готовність; мотиваційна установка; креативність як прояв чутливості до невизначеності ситуацій; інтелектуальна гнучкість; активність, яка виконує функцію подолання нормативно заданої діяльності; вольова спрямованість; рефлексія, що є умовою глибокого усвідомлення і критичного аналізу; індивідуальний стиль діяльності; інтеракція (соціальна взаємодія суб'єктів інноваційної діяльності); соціальна перцепція (сприйняття, розуміння і оцінка соціальної ситуації, обумовленої інноваційними процесами); комунікабельність (здатність ефективно взаємодіяти в процесі спільної інноваційної діяльності з метою реалізації своїх мотивів і задоволення потреб); включеність у фахову діяльність [8, с. 134]. Як бачимо, психологи подають поняття «професійна мобільність» у двох площинах: як інтегровану якість особистості та як сукупність особистісних якостей.

У педагогічному аспекті мобільність розглядається як підготовка студентів до зміни професії або спеціальності в межах однієї професії в процесі майбутньої трудової діяльності; як готовність особистості швидко і успішно оволодівати новою технікою і технологією, новими знаннями і вміннями для забезпечення ефективності нової професійної діяльності. У словнику «Професійна освіта» за редакцією С. Гончаренка мобільність визначається як «здатність швидко змінювати вид праці, переключатися на діяльність у зв'язку із змінами техніки і технології виробництва. Мобільність виявляється у володінні системою узагальнених прийомів професійної праці та застосуванні їх для успішного виконання будь-якого завдання на суміжних за технологією ділянках виробництва. Передбачає високий ступінь розвитку узагальнених професійних знань, а також готовність до оперативного відбору і реалізації оптимальних способів виконання виробничо-технічних завдань» [9, с.194]. У трактуванні А. Амірової, мобільність є високим рівнем психолого-педагогічних і фахових знань, готовність до оперативного їх відбору і реалізації у педагогічній галузі; володіння системою узагальнених професійних способів діяльності та

уміння ефективно їх застосовувати для виконання будь-яких завдань у суміжних галузях науки і практики, порівняно легко переходити від однієї діяльності до іншої [1, с. 33-34].

Вчені одностайні в тому, що формування мобільності особистості - це, насамперед, довготривалий процес, який включає спеціальну психолого-педагогічну підготовку в період навчання в професійних освітніх установах. Набута в процесі навчальної діяльності мобільність, дозволить майбутньому фахівцю легко і швидко освоювати все нове і знаходити адекватні способи вирішення проблем, що виникають, і виконання нестандартних завдань [5]. Сказане дозволяє говорити про існуючий зв'язок між освітою і мобільністю особистості, адже здобуття освіти відбувається не тільки шляхом зростання соціального статусу, переходом у вищі верстви населення, але й шляхом засвоєння нових стилів життя. Набуття освіти призводить не тільки і не стільки до диференціації молоді за прошарками, що характеризуються рівнем освіти і прибутками тощо, а переважно до диференціації за групами, що характеризуються різними формами і стилем життя.

Дослідження вітчизняних (І. Герасимова, В. Міщенко, І. Шпекторенко та ін.) вчених засвідчують, що мобільність у педагогічній галузі має низку особливостей, що впливають із специфіки та змісту педагогічної діяльності. Основними з них вважаємо те, що спрямованість, інтенсивність мобільності залежить від особистісних, суб'єктивних чинників. Адже суспільство зацікавлене у такому фахівцеві, який уміє самостійно мислити і вирішувати різноманітні проблеми, застосовувати знання, одержані у процесі навчання; володіє критичним і творчим мисленням, що сформоване у процесі освіти; вміє здобувати нові знання, здібний до самонавчання і самоосвіти [5].

Питання формування мобільності педагога займає значне місце в дослідженнях закордонних авторів. Заслуговує на увагу думка французького вченого Ф. Ваніскотта, який визначає вчителя ключовою фігурою сучасного суспільства, яке «гарантує свободу і природну мобільність кожної людини в межах відкритої інтеграції». Автор висловлює думку про те, що вчитель має бути відкритим для всіх, поважати культуру різних народів, бути мобільним у своєму розвитку та праці. Не можна не погодитись з думкою Ф. Ваніскотта про те, що «мобільність учителя – це здатність до змін, до прийняття нового, до системного мислення, до розуміння взаємозв'язків і взаємозалежності в суспільному розвитку» [9,11, с. 32]. Із цих позицій мобільність можна розглядати як одну з найсуттєвіших професійних рис учителя, що проявляється у творчому характері діяльності, в активному пошуку новаторських підходів та інноваційних технологій, особистої ініціативи та професійної комунікабельності, реалізація яких стає можливою завдяки мобільності.

Відзначимо, що специфіка педагогічної діяльності вимагає частішої зміни видів діяльності лише для певного, відносно вузького кола спеціальностей; часто включає в себе періодичне повернення до одних і тих же видів діяльності (наприклад, від педагогічної до науково-методичної, науково-дослідної, управлінської діяльності тощо). Прикладом також може слугувати перехід із посади вчителя на посаду завуча або директора, територіальне переміщення педагога, а також і більш повна професійна реалізація. У зв'язку з цим, науковці наголошують на важливому значенні мобільності у фаховому становленні педагога і часто пов'язують (порівнюють) її з перекваліфікацією. Будучи відносно самостійними видом мобільності, перекваліфікація є взаємопов'язаною з різними видами мобільності, насамперед, як сторони цілісного процесу спеціалізації. В окремих випадках вони можуть переходити одна в одну. Так, на практиці «неосновна» спеціальність (або спеціалізація) може стати основною, а перекваліфікація обумовлює радикальні зрушення в професійній діяльності педагога. Отже, можна говорити про те, що саме мобільність є тим соціальним механізмом, який сприяє підвищенню ефективності професійної діяльності викладача.

Варто наголосити, що в сучасних педагогічних дослідженнях феномена «мобільності» простежується два напрями – вивчення професійної мобільності викладачів і вивчення професійної мобільності студентів. Дослідження першого напрямку пов'язані з модернізацією системи освіти, в якій мобільності педагога надається першочергового значення. Вчені відзначають, що професійна мобільність педагога охоплює різноманітні зміни змісту, характеру та умов праці вчителів. Вона виражається у зміні професії (спеціальності, спеціалізації), кваліфікації, посади, місця роботи. При цьому, суб'єктом мобільності може виступати як окремих педагог, так і педагогічний колектив в цілому.

За свідченням Л. Амірової, мобільність педагога проявляється, насамперед, у відкритості новому: новим поглядам, ідеям, цілям, набуттю нового досвіду. Педагог повинен бути «відкритий», тобто готовий прийняти все нове, що існує в освітній галузі, допускаючи, таким чином, багатоальтернативний підхід до вирішення проблем. Мобільність дозволяє педагогу оволодівати новими цінностями і на їх основі висувати нові цілі своєї професійної діяльності, знаходити шляхи їх реалізації [1, с. 33-34]. Відповідно до другого напрямку, формування мобільності студентів відбувається в процесі навчання і виховання, і сприяє їх фаховому зростанню. Із цих позицій зміст поняття «мобільність» включає вибір професії, готовність майбутнього вчителя до зміни виконуваних професійних завдань, здатність швидко освоювати нові види роботи, успішно переключатися на іншу діяльність або змінювати види діяльності [7, с. 8].

Отже, сучасна ситуація в суспільстві вимагає від педагога «здатності до самозмінювання як способу прийняття виклику в швидко змінюваній реальності з орієнтацією на автономність, незалежність, опору на власні сили» [4, с.34-39, 125].

Висновки...Отже, проаналізовані наукові трактування категорії «мобільність» дають можливість уявити її багатоаспектність, змістову наповненість і широту трактувань. Вчені вивчали різноманітні аспекти мобільності особистості, роблячи акцент на специфіці наукового знання. Так, філософія трактує мобільність як процес перетворення людиною самої себе та оточуючого професійного і життєвого середовища; соціологія розглядає мобільність крізь призму соціальної ролі особистості; психологія – в контексті формування самосвідомості, самореалізації особистості; педагогіка – як інтегративну якість, що забезпечує формування необхідних компетенцій спеціаліста через активнотворчу роль та діяльність особистості щодо саморозвитку. Перспективним напрямком подальших досліджень є обґрунтування методичних засад вокального навчання китайських студентів, пошук ефективних форм і методів навчання вокалу.

Список використаних джерел та літератури:

- 1.Амирова Л. А. Развитие профессиональной мобильности педагога в системе дополнительного образования: дис. ... д-ра пед. наук / Людмила Александровна Амирова. – Уфа, 2009. – 401 с.
- 2.Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел]. – К. : Ірпін. – ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
3. Дементьева О.М. Формирование социально-профессиональной мобильности студентов в учреждениях среднего профессионального образования: автореф. дисс. ... к. пед. н. / О.М.Дементьева – М., 2009. – 23 с.
- 4.Дьяченко М. И. Готовность к деятельности в напряженных ситуациях: психологический / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович, В.А. Пономаренко. – Минск: Университетское образование, 1985. – 206 с.
- 5.Горюнова Л.В. Профессиональная мобильность специалиста как проблема развивающегося образования в России: дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Горюнова Лилия Васильевна. – Ростов-на-Дону, 2006. – 337 с.
- 6.Зверева Н. Подготовка выпускника к социальной и профессиональной мобильности / Н.Зверева // Высш. образование в России. – 2006. – № 6. – С. 89–93.
- 7.Меркулова Л. П. Формирование профессиональной мобильности специалистов технического профиля средствами иностранного языка: дисс. ... доктора пед. наук : 13.00.08 / Людмила Петровна Меркулова. – Самара, 2008. – 454 с.
8. Психологічний словник / за ред. В. І. Войтка. – Київ: Вища шк., 1982. – 214 с.
- 9.Професійна освіта: Словник: навч. посіб / Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г. Ничкало. – К.: Вища школа, 2000. – 380 с.
10. Сушенцева Л. Проблема професійної мобільності у контексті міждисциплінарного підходу / Л.Л. Сушенцева // Професійна освіта. Проблеми і перспективи: зб. наук. пр. – 2011. – Вип. 2. – № 1. – С. 3–11.
- 11.Олійник К.С Професійна мобільність як складова підготовки працівників соціальної служби / К.С.Олійник // Молодий вчений. – № 10 (37) жовтень. – 2016 . – С.23-28.
- 12.Філософський словник соціальних термінів / [за ред. В.П. Андрущенко]. – К. : «Р.И.Ф.», 2005. – 672 с.

Транслітерований список літератури:

- 1.Amirova L. A. Razvitie professionalnoj mobilnosti pedagoga v sisteme dopolnitelnogo obrazovaniya: dis. ... d-ra ped. nauk. Ufa, 2009. 401 p.
- 2.Vely`ky`j tлумachny`j slovny`k suchasnoyi ukrayinskoyi movy` [uklad. i golov. red. V.T. Busel] Kyiv: Irpin. VTF «Perun», 2001. 1440 p.
- 3.Dementeva O.M. Formirovanie socialno-professionalnoj mobilnosti studentov v uchrezhdeniyax srednego professionalnogo obrazovaniya: avtoref. diss. ... k. ped. N.– M., 2009. 23 p.
3. Dyachenko M. I., Kandybovich L. A., Ponomarenko V. A Gotovnost k deyatelnosti v napryazhennykh situatsiyah: psihologicheskij aspekt.Minsk: Universitetskoe obrazovanie, 1985, 206 p.
- 5.Goryunova L.V. Professionalnaya mobilnost specialista kak problema razvivayushchegosya obrazovaniya v Rossii: dis. ... d-ra. ped. nauk: 13.00.08 «Teoriya i metodika professionalnogo obrazovaniya». Rostov-na-Donu, 2006. 337 p.
- 6.Zvereva N. Podgotovka vypusknika k socialnoj i professionalnoj mobilnosti. *Vyssh. obrazovanie v Rossii*. 2006. Volume 6. pp. 89–93.
- 7.Merkulova L. P. Formirovanie professionalnoj mobilnosti specialistov tekhnicheskogo profilya sredstvami inostrannogo yazyka : diss. ... doktora ped. nauk : 13.00.08. Samara, 2008. 454 p.
- 8 Psy`xologichny`j slovny`k. za red. V. I. Vojtka. Kyiv: Vy`shha shk., 1982. 214 p.

9. Profesijsna osvita: Slovnýk: Navch. Posib. Uklad. S.U. Goncharenko ta in.; za red. N.G. Ny`chkaló. Kyiv: Vy`shha shkóla, 2000. 380 p.
10. Sushenceva L. Problema profesijnoyi mobilnosti u konteksti mizhdy`scy`plinarnogo pidxodu. *Profesijsna osvita. Problemy` i perspekty`vy`* : zb. nauk. pr. 2011. Volume 2. Part 1. pp. 3–11.
11. Oljny`k K.S Profesijsna mobilnist yak skladova pidgotovku` pracivny`kiv socialnoyi sluzhby` *Molody`j vcheny`j*. Volume 10 (37) zhovten, 2016. pp.23-28.
12. Filósofsky`j slovnýk socialny`x terminiv [za red. V.P. Andrúshhenka]. Kyiv : «R.Y`F.», 2005. 672 p.

Аннотация

Категория «мобильность»: междисциплинарный дискурс

Хуан Ге

В статье освещены и обоснованы разноаспектные трактовки категории «мобильность». Так, с философской точки зрения, мобильность – это деятельность человека, направленная на удовлетворение своих растущих материальных и духовных потребностей, а также вызывающая отход от предыдущих результатов своего труда, и выражается в стремлении достичь гармонии со всем окружающим миром и самим собой как частью этого мира; по свидетельству социологов, мобильность специалистов выражается в готовности к постоянно меняющимся социально-экономическим условиям и оперативном реагировании на них, что является основой модернизации образования; в психологии «мобильность» рассматривается как качество личности, присущее некоторым личностям от рождения, а также может быть сформированным в процессе обучения и социализации; в педагогическом аспекте мобильность рассматривается как подготовка студентов к смене профессии или специальности в рамках одной профессии в процессе будущей трудовой деятельности. Содержание понятия «мобильность» включает выбор профессии, готовность будущего учителя к изменению выполняемых профессиональных задач, способность быстро осваивать новые виды деятельности, успешно переключаться на другую деятельность или менять виды деятельности. Обоснованно функции мобильности, которые могут быть разделены на личностные, познавательные и профессионально-организаторские. Выявлены внутренние и внешние факторы, влияющие на формирование мобильности специалистов.

Ключевые слова: деятельность, мобильность, подвижность, статус, специалисты, качество.

Summary

Category «Mobility»: Interdisciplinary Discourse

Xuan Ge

The article covers and grounds different interpretations of the category of «mobility». It is cleared up that from the philosophical point of view, mobility is a human activity aimed at meeting their growing material and spiritual needs, which caused tearing away from the previous results of their work, and is expressed in the effort to achieve harmony with the whole world and with himself as a part of this world; according to sociologists, mobility of specialists is expressed in readiness for constantly changing socio-economic conditions and rapid response to them, which is the basis for the modernization of education; in psychology, «mobility» is considered as a personality trait inherent in certain personalities from birth, and can also be formed in the process of learning and socialization.

In the pedagogical aspect, mobility is considered as preparing students for the change of profession or specialty within one profession in the course of the future labour activity. It is determined that the concept of «mobility» includes the choice of the profession, the readiness of the future teacher to change the professional tasks being performed, the ability to quickly master new activities, successfully switch to another activity or change activities. Teacher mobility is the ability to change, before adopting the new one, to system thinking, to understanding interrelationships and interdependence in social development. The functions of mobility that can be divided into personal, cognitive and professional organizing have been grounded. The internal and external factors affecting the formation of mobility of specialists have been identified.

Key Words: activity, mobility, mobility, status, specialists, quality.